

El model suec, encara

Són pròxims a concloure's els actes que, sota el denominatiu genèric de Suècia, avui ens han permès, durant dos mesos i mig, un tast del que és avui la societat sueca. Hem pogut observar les noves orientacions de la seva artesanía, les creacions del seu art jove, les realitzacions del ja clàssic cinema de Bo Widerberg, diversos aspectes dels ambients musicals suecs o l'atenció que reben els infants, reflectida en les joguines o en les il·lustracions dels seus llibres.

En el terreny polític, cal esmentar la presència del ministre de Cultura suec, Bengt Göransson, que va participar, juntament amb el president de la Generalitat de Catalunya, en la inauguració solemne dels actes de l'intercanvi cultural, que va tenir lloc al Palau de la Generalitat el 26 d'octubre passat. També són notables les visites de l'Ombudsman, Anders Wigelius, institució equivalent - i precedent - del nostre Defensor del Poble, amb qui va tenir contacte, així com la de l'Ombudsman per a la igualtat d'oportunitats, Gun Neuman, la missió de la qual és la lluita contra la discriminació social i laboral per raons de sexe, i que va tenir un intercanvi amb la Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona.

Entre totes les activitats ha destacat, pel seu interès, l'exposició de Disseny per a Minsuàlids. Aquesta exposició implica dues sorpreses agradables. En primer lloc, la diversitat d'estrís de tota mena - higiene, cuina, alimentació, vestits, jocs, lectura, comunicació - concebuts expressament per a l'ús de les persones que es veuen afectades per algun impediment físic.

Però - i aquí ve la segona sorpresa - no es tracta dels objectes purament funcionals, quan no barroers, que per desgràcia sovintegen en aquests casos, sinó d'objectes dotats de gust, capaços de crear l'entorn agradable, a que tant poden aspirar els minusvàlids com la resta de membres de la societat.

La impressió general es que ens trobem, sens dubte, davant una societat dotada d'una sensibilitat social especial per a molts problemes, que, igual que és capaç de plantejar-se el problema de la minusvalidat, sap enfocar amb decisió qüestions com la de l'entorn i l'urbanisme, fent compatible el progrés, la qualitat de vida i la protecció del medi ambient, o cercar la igualtat d'oportunitats sense discriminacions per raó de sexe o de classe social.

I potser el que ho fa tot plegat més atractiu és que les solucions en l'àmbit del benestar social es busquen lluny dels apriorismes dogmàtics, fent ben compatible la llibertat individual, el sentit de la iniciativa privada, la capacitat d'unes empreses capaces d'exportar a tot el món, l'existència d'un poderós teixit de societat civil i, sobretot, d'un elevat nivell d'exigència i d'autocrítica.

Suècia té avui un sector públic molt ampli i d'una eficiència envejable, fruit d'una gestió altament descentralitzada, amb una gran autonomia dels diversos organismes i amb un nivell de racionalització de l'ús dels recursos humans i econòmics que s'acosta al de l'empresa privada competitiva. Malgrat això, hom es planteja el perfeccionament de l'administració, per tal com es considera que encara cal apropar-la més a les necessitats reals del ciutadà.

Tant el funcionament ja existent com, encara més, el debat avui en curs, fan que s'hi hagi interessat el Comitè Assessor per a l'Estudi de l'Organització de l'Administració de la Generalitat, que ha iniciat una sèrie de contactes, que ben segur que seran profitosos per a una Administració encara novella com és la catalana.

Que Suècia sigui un punt de referència no és, doncs, gens estrany. I, per descomptat, no és pas un fet nou. De fet, Suècia va gaudir d'un gran predicament a Catalunya durant la dictadura franquista, com a model capaç de superar la dialèctica entre el gran conservadorisme imperant i el revolucionarisme utòpic d'una part no negligible de l'oposició.

Malgrat tractar-se d'un model la construcció del qual legítimament poden atribuir-se en molt bona part els socialdemòcrates suecs, l'admiració pel model fou absent del gruix del camp socialista català, que ha passat gairebé sense solució de continuïtat, del menysteniment de la socialdemocràcia, bescantada com a simple gestora del capitalisme, a la perillosa substitució de la sensibilitat social per un pragmatisme les finalitats del qual són, com a mínim, difícils de copsar.

L'efervescència política dels darrers anys, unida segurament a una certa tendència a fer de la política un espectacle de l'èxit immediat, encara que òbviamment, fugisser, han fet que deixés de situar-se en el nivell d'interès a què fa anys havia arribat.

Tanmateix, Suècia continua essent on punt de referència obligat del progressisme seriós, per tal com les qüestions que s'hi plantegen són peces essencials de qualsevol política de benestar social, encara que, òbviamment, les solucions concretes que hi ha donat pertanyen a l'àmbit d'allò que és més específicament partidista o més específicament nacional suec.

Suècia té a més l'interès complementari de ser un país petit, amb una cultura minoritària en el conjunt de les nacions - encara que afortunadament per a ells no minoritzada -, i això estableix uns punts de contacte obvis amb el fet nacional català.

L'intercanvi cultural entre Suècia i Catalunya ha de tenir una segona part amb la Primavera Catalana que es farà a Suècia d'aquí a pocs mesos. Cal esperar que aquest intercanvi serà l'inici d'una fructífera presència normal de la cultura catalana a Suècia i de la sueca a Catalunya, de la qual, ben segur, uns i altres podem obtenir-ne resultats profitosos.

Avui, 27.12.1988